

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 8. maj 2026

Sag 6/2026

Foranstaltning under efterforskning
(advokat I, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Københavns Byret den 14. marts 2025 (SS-102498/2025-KBH-90) og af Østre Landsrets 14. afdeling den 27. marts 2025 (S-697-25).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jens Peter Christensen, Lars Apostoli og Ole Hasselgaard.

Påstande

Advokat I har nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at der ikke burde være givet tilladelse til aflytning af Fs telefon.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Som led i en efterforskning, hvor M var mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 191, anmodede anklagemyndigheden om tilladelse til at foretage aflytning og indhente teleoplysninger vedrørende en telefon tilhørende F, som ikke var mistænkt. Anklagemyndigheden oplyste, at aflytningen havde til formål at finde et aktivt telefonnummer, der blev benyttet af M.

Af rapportmaterialet fremgik bl.a., at F er far til M, at Ms mor er død, og at M ad flere omgange havde været tilmeldt samme adresse som F, senest i 2015, hvor M var 22 år. Endvidere

fremgik et skærmpoint af et Facebook-opslag af 21. februar 2021 fra en café ved navn "X" om, at personerne "... " og "... " var rejst fra Danmark til Z-land for at åbne caféen, at de kort tid efter fandt ud af, at de skulle være forældre, at de ikke havde familie i Z-land, og at deres familie i Danmark støttede dem, så godt den kunne.

Ved kendelse af 14. marts 2025 imødekom Københavns Byret anmodningen med følgende begrundelse:

"Efter de foreliggende oplysninger, er der bestemte grunde til at antage, at der ved brug af den pågældende telefon gives meddelelser til eller fra en person, der mistænkes for overtrædelse af straffelovens § 191. Indgrebene må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

Det er desuden efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ikke uforholdsmæssigt at tillade politiet at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Betingelserne i retsplejelovens § 782, stk. 1, jf. § 781, stk. 1, jf. § 780, stk. 1, nr. 1 og 3, er derfor opfyldt, og anmodningen tages herefter til følge."

Advokat I kærede afgørelsen til Østre Landsret med påstand om, at kendelsen blev ophævet. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om stadfæstelse.

Ved kendelse af 27. marts 2025 stadfæstede Østre Landsret byrettens kendelse. Af landsrettens kendelse fremgår bl.a.:

"Landsretten finder på baggrund af de fremlagte oplysninger, herunder Facebook-opslaget af 21. februar 2021, samt at mistænkte i flere omgange, både før og efter han fyldte 18 år, er registeret med samme adresse som sin far, at der er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser til eller fra mistænkte, der med rimelig grund er mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 191, ved brug af det telefonnummer, der er registreret til mistænktens far. På denne baggrund, og da det pågældende indgreb må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, finder landsretten, at betingelserne i retsplejelovens § 781, stk. 1, er opfyldt.

Landsretten tiltræder, at der ikke er tale om et uforholdsmæssigt indgreb omfattet af § 782, hvorfor

bestemmes:

Byrettens kendelse stadfæstes."

Under et retsmøde den 6. juni 2025 i Københavns Byret om forlængelse af indgrebet bestemte byretten ved kendelse, at politiet ikke måtte opretholde indgrebet. Af byrettens begrundelse fremgår:

”Grundlaget for det iværksatte indgreb er fortsat til stede som anført i rettens kendelse af 14. marts 2025.

Imidlertid findes proportionalitetshensyn på nuværende tidspunkt at være til hinder for, at indgrebet forlænges som af anklagemyndigheden begæret. Retten har herved navnlig lagt vægt på, at aflytningen af pågældendes telefon har pågået siden den 14. marts 2025, uden at det endnu er konstateret, at der ved brug af den pågældende telefon gives meddelelser til eller fra den person, der mistænkes for overtrædelse af straffelovens § 191.

Politiet må derfor ikke opretholde indgrebet.”

Aflytningen blev efter det oplyste nedtaget samme dag.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 1, og § 781, stk. 1, lyder således:

”§ 780. Politiet kan efter reglerne i dette kapitel foretage indgreb i meddelelshemmeligheden ved at

- 1) aflytte telefonsamtaler eller anden tilsvarende telekommunikation (telefonaflytning),

...

§ 781. Indgreb i meddelelshemmeligheden må kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 233, stk. 1, 235, 266, 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1-5, jf. dog § 781 a.”

Ved lov nr. 227 af 6. juni 1985 om ændring af retsplejeloven blev retsplejelovens kapitel 71 om indgreb i meddelelshemmeligheden indsat som nyt kapitel, hvorefter § 781, stk. 1, om aflytning i det væsentlige fik sin nuværende ordlyd. Lovforslaget (lovforslag nr. L 164 af 1.

februar 1985) byggede på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter. Af betænkningens s. 97-98 fremgår bl.a.:

”2.6. Udvalgets overvejelser

...

2.6.5. Betingelser for iværksættelse af indgreb

...

2.6.5.2. Mistankekrav

...

Udvalget foreslår, at der i loven fastlægges et *fælles mistankekrav for alle indgreb i meddelelshemmeligheden*, og at dette udformes således, at mistankens styrke ikke nærmere beskrives, men at det ligesom i de gældende §§ 786, 787 og 789 blot angives, at der skal foreligge en mistanke. Dette betyder ikke, at enhver løs formodning er tilstrækkelig. Mistanken skal være rimeligt og konkret begrundet i de foreliggende oplysninger.

Endvidere foreslås kravet om sammenhængen mellem den mistænkte person og kommunikationen beskrevet således, at der skal være ”bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt”. Denne udformning giver adgang til at gribe ind i kommunikation, hvori en mistænkt direkte er part f.eks. som afsender eller modtager af et brev eller som deltager i en telefonsamtale eller anden samtale. Udformningen giver også mulighed for at gribe ind, hvis samtalen eller brevvekslingen føres mellem personer, der ikke er mistænkt, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at de pågældende formidler meddelelser til eller fra en mistænkt og altså virker som budbringere for denne.

Det må i denne forbindelse erindres, at de gældende regler om telefonaflytning er indrettet således, at der gives politiet en *generel tilladelse til at aflytte samtaler* til og fra en bestemt telefon, når det må antages, at der over denne formidles samtaler til eller fra en mistænkt. Det er altså ikke nødvendigvis den mistænkte telefon, der aflyttes. F.eks. vil den mistænkte i narkotikasager undertiden befinde sig i udlandet. For at skaffe oplysning om tid og sted for hans hjemkomst – evt. i forbindelse med en narkotikaleverance – kan det være nødvendigt at aflytte telefoner hos ham nærtstående personer i Danmark. Det kan også undertiden være nødvendigt at aflytte offentlige telefoner, eventuelt telefonautomater, f.eks. i og omkring værtshuse, hvor der er mistanke om handel med narkotika.”

Af de specielle bemærkninger til § 781 i lovudkastet i betænkningen fremgår bl.a. (s. 211):

”Ad nr. 1.

Det kræves, at der er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser til eller fra en mistænkt. Dette svarer med en mindre sproglig ændring til bestemmelsen i den gældende retsplejelovs § 787, stk. 1, nr. 1. Det er uden betydning, hvem et telefonapparat

eller en lokalitet tilhører, når der dog er tale om meddelelser - direkte eller indirekte - til eller fra mistænkte. Telefonaflytning kan således ske af f.eks. en værtshustelefon eller af pårørendes telefon.

Om kravene til mistankens styrke henvises til bemærkningerne ovenfor side 97.”

Anbringender

Advokat I har anført navnlig, at betingelserne efter retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, ikke var opfyldt, idet der ikke var bestemte grunde til at antage, at aflytningen af Fs telefon ville give adgang til meddelelser til eller fra M. Den familiære tilknytning mellem M og F var ikke i sig selv tilstrækkelig til at opfylde betingelsen om ”bestemte grunde”, jf. også UfR 2008.85 Ø.

Facebook-opslaget af 21. februar 2021 underbyggede ikke, at der var kontakt mellem M og F, idet opslaget er af generisk karakter, og da det er uvist, hvem forfatteren af opslaget er. Det kan således ikke lægges til grund, at M eller hans hustru havde lavet opslaget.

Oplysningerne om, at M senest i 2015 var registreret på samme adresse som F, underbyggede heller ikke, at M efter ni år som udeboende fortsat var i telefonisk kontakt med F.

Det fremgår ikke af forarbejderne til retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, at der kan ske aflytning af en telefon tilhørende en ikke-mistænkt med henblik på at skaffe et telefonnummer tilhørende en mistænkt.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne i retsplejelovens § 781, stk. 1, for at tillade aflytning af Fs telefon var opfyldt på tidspunktet for byrettens og landsrettens kendelse.

Der kan ske aflytning af en telefon tilhørende en ikke-mistænkt, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der kommunikerer med en mistænkt. Det er efter forarbejderne til retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, således uden betydning, hvem en telefon tilhører, når blot der er tale om meddelelser (direkte eller indirekte) til eller fra en mistænkt.

Den familiemæssige relation mellem F og M gav en formodning for, at der ville være kommunikation imellem dem. De yderligere konkrete oplysninger i sagen, herunder oplysningerne

om, at F er eneste tilbageværende forælder til M og dermed også eneste tilbageværende bedsteforælder på Ms side til dennes mindreårige barn, skabte tillige en formodning om, at F og M havde kontakt med hinanden. Endelig gav Facebook-opslaget af 21. februar 2021 om opbakningen fra deres familier samt oplysningerne om, at M også i sin voksne tilværelse har delt adresse med sin far, en stærk formodning for, at M og F havde en god relation og kommunikerede med hinanden via Fs telefon. Sagen adskiller sig således fra landsrettens afgørelse i UfR 2008.85 Ø, idet anklagemyndigheden har fremlagt yderligere konkrete oplysninger om forholdet og kontakten mellem M og F.

Højesterets begrundelse og resultat

Som led i en efterforskning, hvor M var mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 191, anmodede anklagemyndigheden i et retsmøde den 14. marts 2025 om tilladelse til at foretage aflytning af en telefon tilhørende hans far, F, som ikke var mistænkt, og til at indhente oplysninger om, hvilke telefoner der var sat i forbindelse med Fs telefon. Anklagemyndigheden oplyste, at formålet med indgrebet var at finde et aktivt telefonnummer, der blev benyttet af M.

Københavns Byret tillod indgrebet ved kendelse samme dag, og Østre Landsret stadfæstede dette den 27. marts 2025. Aflytningen blev nedtaget den 6. juni 2025.

Sagen angår, om det var med rette, at anklagemyndigheden fik tilladelsen til at foretage indgrebet. For Højesteret er hovedspørgsmålet, om betingelsen i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, var opfyldt. Efter denne bestemmelse må indgreb i meddelelshemmeligheden kun foretages, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt.

Højesteret finder, at det ved vurderingen af, om denne betingelse er opfyldt, er afgørende, om der er en rimelig og konkret begrundet formodning om, at der via den pågældende telefon mv. er kontakt til eller fra en mistænkt. En generel formodning om telefonisk kontakt mellem forældre og voksne børn som følge af den familiemæssige relation er ikke tilstrækkelig, men må sammenholdes med øvrige foreliggende oplysninger.

Højesteret tiltræder på baggrund af sagens oplysninger – herunder det oplyste om, at M i 2014-15, da han var 21-22 år, var registreret med samme adresse som sin far, samt det oplyste om Facebook-opslaget af 21. februar 2021 – at der var bestemte grunde til at antage, at der blev givet meddelelser til eller fra M ved brug af det telefonnummer, der tilhørte F.

Det tiltrædes desuden, at de øvrige betingelser for indgrebet var opfyldt.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Statskassen skal betale kæresagens omkostninger for Højesteret.